

Fortroppen i det 21. århundret

Merknad fra redaksjonen for maoisme.no, februar 2023:

25. oktober 2021 la vi ut en norsk oversettelse av kamerat Ajiths artikkel «Fortroppen i det 21. århundre». Vi publiserer nå en revidert versjon, da den opprinnelige oversettelsen inneholdt enkelte grammatiske feil og misforståelser.

Oversettelsens formål er å gjøre artikkelen tilgjengelig for et bredere publikum. Den er ikke ment som erstatning for originalversjonen, og vi tar forbehold om feiloversettelser.

Vi har forsøkt å balansere to hensyn: På den ene siden, å gjøre teksten så lett som mulig å lese; på den andre siden, å bevare forfatterens intensjoner så nøyaktig som mulig. I tilfeller hvor forfatterens formuleringer er tvetydige har vi lagt ved sitat fra originalteksten i fotnote, slik at leseren kan vurdere selv.

Ajiths artikkel er en del av forfatterens pågående arbeid med å kritisere mekanisk tenking i den kommunistiske bevegelsen. Ajith skriver blant annet om erfaringene fra Venezuela, hvordan identitetspolitiske strømninger i folket bør forstås, og hvordan kommunister bør forholde seg til kamper mot varierte former for undertrykking. Vi anbefaler også artikkelen «[Det maoistiske partiet](#)».

Tittelen «Fortroppen i det 21. århundret» er en referanse til «Sosialismen for det 21. århundret». Dette var en ideologisk strømning forbundet med de sosialdemokratiske bevegelsene i Sør-Amerika tidlig på 2000-tallet, og særlig den venezuelanske presidenten Hugo Chavez. I norske partiet Rødt fantes det stor interesse for «sosialismen for det 21. århundret» i flere år etter partistiftelsen, og partiets forlag gav blant annet ut en norsk oversettelse av boken «Sosialisme skapes ikke i

himmelen!». I dag er uttrykket «sosialisme for det 21. århundret» mindre brukt, men det strategiske innholdet har fortsatt innflytelse.

Oversatt fra samlingen *Of Concepts and Methods*, gitt ut av Foreign Languages Press, 2020. [Tilgjengelig som PDF fra forlaget.](#)

For en ganske stor del av den brede venstresiden handlet det første tiåret i dette århundret om Hugo Chávez (avdød president i Venezuela) og chavismen. Chávez var en av lederne i enkelte søramerikanske land som kom til makten på venstreplattformer. Han skilte seg ut med sin særegne ideologiske og politiske visjon. Ganske mange venstreorienterte intellektuelle hyllet og fremmet [denne visjonen] som «sosialismen for det 21. århundre.» Chávez-regjeringen fikk støtte fra et bredt spekter av sosiale grupper. Dette ble ofte referert til som en «regnbuekoalisjon.» Den ble beskrevet som en ypperlig form for politisk inkludering som stod i motsetning til en leninistisk fortropp. De tidligere sosialistiske samfunnene ble anklaget for å være eksklusivistiske og preget av å være styrt av en partielite. Dette ble sett på som et resultat av fortroppskonseptet.

Innen omtrent et tiår hadde venstrepolitikken til regjeringene som hadde kommet til makten i Sør-Amerika blitt ganske utvannet. I Venezuelas tilfelle førte krakket i oljeprisene til en katastrofal styrt i økonomien. Under alvorlige økonomiske påkjenninger, som ble forsterket noe enormt av sanksjonsveldet under ledelse av USA-imperialismen, ble mange av de sosiale velferdsordningene som ble innført av Chávez redusert til en skygge av det de en gang var. Koalisjonens "regnbue" er i dag blitt en blek skygge [av seg selv] – hvis den i det hele tatt fortsatt finnes. Anti-chavistiske styrker, finansiert eller stiftet av den amerikanske imperialismen, ((I

originalteksten: «funded and instigated by US imperialism». Side 97.)) har styrket seg på grunn av sammenbruddet i systemet og vanskelighetene forårsaket av den økonomiske krisa. Noen deler av middelklassene har gått over til dem. På grunn av den sosiale innflytelsen som middelklassene utøver i denne typen samfunn, kan man forvente at de også har trukket med seg noen fra de nederste lagene. Den statlige framgangsmåten til chavistene spilte også en rolle i å fremmedgjøre ganske mange blant de grunnleggende massene. ((Dvs. arbeiderne og bøndene, som til sammen utgjør det produserende flertallet. – Espen))

Chávez var sentral i opprettelsen av en bred allianse av sør-amerikanske land som prøvde å nullstille eller redusere sin avhengighet av USA-imperialismen. Dette brakte ham og hans parti i skarp motsetning til flere påfølgende USA-regimer. Alle prøvde kontinuerlig å undergrave og styrte det chavistiske styret. De støttet og stiftet høyreorienterte krefter i landet. Dette har blitt forsterket de siste årene.

Alle regjeringer som har forsøkt å gå mot en imperialistisk makt, har stått overfor lignende situasjoner. Kritiske økonomiske nedgangstider gjør dem mer sårbare. Det vi ser i Venezuela er derfor ikke uvanlig. Til tross for dette, kan man ikke bare forkaste det som har skjedd som en uunngåelig utvikling. Både den unike karakteren til krisen som landet står overfor, så vel som hindrene den nåværende Maduro-regjeringen står overfor når det gjelder å frigjøre de grunnleggende klassenes revolusjonære potensial mot høyresiden som er yankee-imperialismens verktøy, stammer fra iboende svakheter ved chavismen.

Under Chávez gjorde Venezuela noen merkbare fremskritt innenfor de offentlige tjenestene. Mellom 1998 og 2007 økte helsedekningen seks ganger. Pensjonsytelsene ble tredoblet. Deltakelse i videregående opplæring steg med nesten 25 prosent og daglig kaloriinntak steg med 50 prosent. Dette er bare noen pekepinner. Alt dette ble gjort mulig ved å rette en stor

andel av landets oljeinntekter mot offentlige tjenester. Chavez lyktes, med støtte fra folket, i å overvinne sterk motstand både internt og eksternt mot slik fordelingspolitikk. Men han råket knapt landets ujevne avhengighet på oljeinntektene sine. Som resultat forble Venezuela avhengig av imperialismen. Utviklingen av den globale finanskrisen, og den lange lavkonjunkturen som fulgte førte til krakk i oljeprisene, bidro bare til å få frem denne svakheten.

Chávez kunne verken utvikle en bredere økonomisk base eller utvikle økonomisk selvstendighet. Enkelte har bortforklart dette med å vise til de taktiske vanskelighetene ved å bryte ut fra mange års avhengighetsforhold. Man kan godt innrømme at det er en tøff, langvarig oppgave å utslette flere hundre år gamle avhengighetsbånd. Denne [oppgaven] kan ikke annet enn å være en sikksakkprosess som står overfor store vanskeligheter og forstyrrelser. Den venezuelanske situasjonen kan derimot ikke bortforklares på denne måten.

Chavismen så ikke for seg et radikalt brudd med imperialistiske avhengighetsforhold. [Chavez'] prosjekt krevde heller ikke kapitalismens fullstendige avskaffelse. Snarere var prosjektet begrenset til populistiske reformer, tilbakestillinger og justeringer innenfor avhengighetens og utbyttingens grenser. Styrt av et pessimistisk syn på verdenssituasjonen, og en negativ vurdering av tilbakeslagene i de tidligere sosialistiske landene, kunne [chavismen] aldri overskride denne begrensede agendaen. Det er ikke dermed sagt at Chavez' selvsikre politikk og hans innsats for å fremme sør-amerikansk samarbeid utenfor de USA-ledede organene, var en bløff. De var ærlige forsøk. Men likevel forble de godt innenfor det rom for opposisjon som er tillatt under nykolonialismen. Den fleksible, brede koalisjonen som ble utarbeidet av chavismen var ikke en mothegemonisk blokk som sto mot folkets fiender. Det var et forsøk på å omforme utbytternes hegemoniske konsensus for å gjøre plass til middelklasseinteresser i større grad, sammen med en god dose

populisme for de nederste klassene. Formen og funksjonen til «regnbue-koalisjonen» var faktisk enda en versjon av kapitalismens inkluderingspolitikk. ((I originalteksten: «yet another version of capitalism's accomodative political forms.» Side 99.))

Chavistisk politikk holdt landet i en sårbar stilling overfor oppturer og nedturer i det imperialistiske verdenssystemet. Dens reformistiske politikk og topptunge styringsformer hindret politiseringen av massene. Denne politikken forhindrete [chavistene] fra å stole på massene ved å slippe løs deres revolusjonære potensiale. I stedet forble redskaper fra den gamle staten, slik som hæren, og chavistenes byråkratiske organisasjonsformer de viktigste våpnene for å stå imot den amerikanske imperialismen og dens lakeier. [Den chavistiske politikken] forsterket og forverret dermed etterdønningene fra den globale finanskrisen og lavkonjunkturen. De elendige forholdene som Venezuela befinner seg i i dag, understreker begrensningene og feilene til chavismen. Slik som alle andre reformistiske ideologier og praksis, kunne den ikke annet enn å feile. Dens krav på å være en «sosialisme for det 21. århundre» har vist seg å ikke stemme. Samtidens sosialisme må fortsatt basere seg på fremskrittene og erfaringene som er brakt fram av de tidligere sosialistiske samfunnene.

Det er ikke dermed sagt at det chavistiske prosjektet ikke har noe mer å tilby enn en bekreftelse av marxismens relevans gjennom negativt eksempel. Selv om det var på en spontan og overfladisk måte, ble søkelyset rettet mot nye sosiale, politiske og kulturelle fenomen som utviklet seg over hele verden. ((I originalteksten: «[...] it brought to focus and reflected a new socio, political, cultural feature seen all over the world.» Side 99.)) Et stort antall sosiale grupper har blitt stadig mer bevisste på sin levde undertrykking. De får øye på strukturene som ligger til grunn for [undertrykkingen] og kreftene som driver den. De har valgt å gå kampens vei. På egen hånd eller i allianse med andre bruker

de [kamp]former som strekker seg fra det passive til det voldsomt militante. I det ene øyeblikket sitter de fast i forvirring, i neste øyeblikk går de framover med stor selvtillit; kanskje ebber det litt her mens det er i full flom der borte, det finnes et bredt utvalg der ute, en «regnbue av krefter» om du vil, som kjemper for sine saker.

[Regnbuekoalisjonens] opphav, dens retning og de ulike faktorene som spilte sammen i å skape den – alt dette ville ha vært et altoppslukende tema, så nå vil jeg fokusere på nåtiden. ((I originalteksten: «The various factors that have gone into its making, its origins, and trajectories—all of this would make an absorbing topic.» Side 99.)) Hva innebærer dette for det kommunistiske prosjektet? Tilhengere av «regnbuekoalisjonens» teser mener at den har gjort både det politiske formålet og de organisatoriske formene til det kommunistiske prosjektet overflødige. De anklager kommunistene for å ha undertrykt mangfoldet av sosiale interesser av hensyn til overordnede «proletariske interesser» som går foran alt annet. ((«De» vil her si «tilhengerne av regnbuekoalisjonens teser»)) Videre påstås det at den økende selvbevisstheten og mobiliseringen av ulike sosiale grupper utelukker enhver rolle for et verktøy som griper inn utenfra for å bevisstgjøre og organisere dem, slik som et kommunistisk parti.

Disse anklagene presenterer «proletariske interesser» som noe seksjonelt. ((Seksjonelt vil si «som angår bare en del eller en gruppe, og ikke helheten»)) Det er ikke slik marxismen ser på det. Marx og Engels påpekte at proletariatet bare kan oppnå sin egen frigjøring gjennom å frigjøre hele menneskeheten. Dette er essensen av «proletariske interesser.» For å være tro mot sitt vesen, må proletariatets frigjøringskamp ta tak i alle former for dominans og utbytting. Det er derfor man hevder at proletariske interesser er overordnede. Det kommunistiske samfunnet [som proletariatet] ønsker å bygge kan bare komme ut av en innsats med et mål om allsidig frigjøring. Marx beskrev dette samfunnet som slutten på *all* utbytting og

undertrykking, opprykkingen av alle forhold og sosiale strukturer bygget på disse og eliminering av all tenkning og bevissthet som har oppstått av utbytting og undertrykking.

Virkeliggjøringen av dette altomfattende frigjørende potensialet er ikke noe som er forutbestemt eller lett å få til. Proletariatets klassekamp tilegner seg denne egenskapen i den grad den adresserer de frigjørende bekymringene til alle undertrykte, utbyttede deler av samfunnet. Dette er den klassekampen som må være den primære og prinsipielle. Selvbevisstgjøring av noen eller alle undertrykte deler av samfunnet vil åpenbart bare hjelpe dette. Jo tidligere alle de utbyttede, undertrykte, tar opp kampen, desto bedre ville det være å realisere det altomfattende frigjørende potensialet i den proletarisk ledede klassekampen. Det ville i det minste hjelpe til med å avsløre og korrigere enhver sekterisk, selvsentrert forståelse av hva proletariske interesser handler om. («Sekterisk»: Som har med en sekt å gjøre, det vil si en lukket og trangsynt gruppe.)) Et ekte kommunistparti kan aldri betrakte seg selv som en "frelser". Det kan ikke se på seg selv som den eneste handlende kraften med et oppdrag om å «gi» frigjøring.

Når det gjelder det organisatoriske, er det ingenting ved det kommunistiske prosjektet som krever at hver eneste mobilisering eller organisering av massene nødvendigvis bør ledes eller utføres av et kommunistisk parti. ((I originalteksten: «So far as the organisational aspect is considered, there is nothing in the communist project demanding that each and every mobilisation or organisation of the masses should necessarily be led or carried out by a communist party. Yes, we surely do see experiences similar to this in the past. They were the products of existing social conditions.» Side 100.)) Selvsagt finner vi lignende erfaringer i fortiden. Disse erfaringene var produkter av eksisterende sosiale forhold. I mange land, særlig i de fleste av de undertrykte landene, gikk kommunistene fremst i å

bevisstgjøre massene og organisere dem til kamp. Et godt eksempel på slikt arbeid, og Lenins omfattende veiledning i denne oppgaven, finner vi i bolsjevikenes virksomhet i det førrevolusjonære Russland. ((Vi tolker «bolsjevikenes virksomhet i det førrevolusjonære Russland» som perioden mellom 1903 (da det russiske sosialdemokratiske partiet delte seg i mensjeviker og bolsjeviker) og oktober 1917.)) Dette ble den Tredje Internasjonals hovedreferanse når den skulle systematisere organisatoriske oppgaver og arbeidsmetoder blant massene. Vellykkede revolusjoner, samt de mange massekampene som ledet av kommunistiske partier over hele verden og deres seire, var bevis for nytten til denne modellen. En kan ikke nekte for at denne typen aktivitet har betydd mye for å muliggjøre bred bevisstgjøring og organisering av massene. Likevel er det også et faktum at [masseorganisasjoner utenfor kommunistisk ledelse] er langt flere enn de som ledes av kommunistiske partier i dag. ((I originalteksten: «The role such activities have played in enabling broad conscientisation and opening up ground for the self-awareness and organisation widely seen at present is undeniable. Yet, there is also the fact that these organisations far outnumber those led by communist parties today.» Dette avsnittet er noe tvetydig i, men vi tolker Ajith slik at «masseorganisasjoner utenfor kommunistisk ledelse» er flere enn «masseorganisasjoner med kommunistisk ledelse», og mener dette er en rimelig tolkning når en tar sammenhengen i betraktning.)) Kampene de har ført alene eller i allianse med hverandre har vært ganske betydelige i både bredde og intensitet. Hvordan bør kommunistiske partier se på dette?

To typer svar er vanlige [blant kommunister]. Ett av dem går ut på å stemple nesten alle disse [masseorganisasjonene utenfor kommunistisk ledelse] og deres kamper som skapt av imperialismen og reaksjonen. En sier at deres egentlige hensikt er å forvirre massene og holde dem fanget i reformisme, adskilt fra ekte revolusjonære krefter. Det faktum at mange av dem er bygget og ledet av utenlandske eller

bedriftsfinansierte frivillige organisasjoner blir sett på som ytterligere bevis. Mye av dette er sant. Den aktive rollen CIA og lignende byråer spiller i å fremme disse organisasjonene og teoriene de kommer med er nå dokumentert ((Rockhill, Gabriel. 28. februar 2017. «The CIA Reads French Theory: On the Intellectual Labor of Dismantling the Cultural Left». The Philosophical Salon. Tilgjengelig på nett: <https://thephilosophicalsalon.com/the-cia-reads-french-theory-on-the-intellectual-labor-of-dismantling-the-cultural-left/>)). Men det svarer fortsatt ikke på et viktig spørsmål. Hvordan skal vi forstå den utbredte selvbevisstheten vi nå ser blant de undertrykte? Hva betyr det? Ved å benekte [de undertryktes] evne til å handle selvstendig, og ved å fremstille også [deres handling] som noe imperialismen har innført, ville man gjøre en alvorlig urett mot massene. ((I originalteksten: «How are we to understand the widespread self-awareness now seen among the oppressed? What does it signify? To deny the self-agency seen here, to portray it too as an implant of imperialism, would be doing a grave injustice to the masses.» Side 101.))

Den andre typen svar skiller seg ut ved å anerkjenne denne denne selvbevisstheten [blant de undertrykte] som en positiv utvikling. Dette [synet] er derfor selvkritisk. Man anerkjenner feilene som kommunister har begått når det gjelder å forstå og ta tak i problemene til ulike sosiale grupper som kvinner, Daliter, Adivasier og så videre. ((I originalteksten: «The errors committed by the communists in grasping and handling the issues of various sections of society like women, Dalits, Adivasis and so on, are accepted.» Side 101.)) Disse feilene blir anerkjent som en viktig faktor bak avstanden mellom disse sosiale gruppene og de kommunistiske partiene. [Disse gruppene] utvikling av ny teori (som ofte er kritisk til marxismen) og uavhengig organisering blir sett på som svar på kommunistenes feil i denne forbindelse. Likevel, til tross for det vi ser her av selvransakelsen og anerkjennelsen av en ny sosial virkelighet, forblir imidlertid dette synet innenfor

den tidligere rammen. [Tilhengerne av dette synet] mener at oppgaven til kommunistpartiene er å rette opp sine tidligere feil og gjenvinne tapt terreng. De har fremdeles en oppfatning om at alle deler av massene, så langt som mulig, bør organiseres og ledes av kommunistene selv. Det er åpenbart at dette synet fortsatt har en ganske begrenset forståelse av den nye sosiale virkeligheten.

Feil i teori og praksis, begått av kommunistpartiene mens de håndterte ulike sosiale spørsmål, har uten tvil bidratt negativt til å forme disse forholdene. Men viktigere enn dette, har massene økt sin bevissthet om sine fryktelige forhold og om kreftene og strukturene som står bak. Dette er hovedsiden. Dette er dette som har drevet dem til kamp, til å danne organisasjoner, til å opprettholde sine aktiviteter. Kommunistene må forstå denne viktige, kvalitative utviklingen. De må ta det med i sine aktiviteter på alle felt. Det dynamiske samspillet mellom denne utstrømningen av massebevissthet og handling og det kommunistiske prosjektet må identifiseres og håndteres riktig. Dette er kravene som disse tider stiller overfor et ekte fortroppsparti. Mao Zedong gjorde en svært oppmerksom observasjon i tiden etter andre verdenskrig. Han påpekte at imperialismen har skapt det materielle og moralske grunnlaget for dens ødeleggelse. Den enorme veksten av selvbevissthet blant massene og kampene vi ser rundt oss, med alle ebber og strømninger, er et uttrykk for dette kvalitativt nye trekket i verdenssituasjonen.

Så hvordan kan de kommunistiske partiene oppfylle sin fortroppsrolle i denne situasjonen? De vil sikkert måtte fortsette å organisere ulike deler av de undertrykte og mobilisere dem til kamp. De må fortsette å trekke dem inn i det overordnede radikale arbeidet med å utrydde de grunnleggende strukturene for utbytting og undertrykkelse. I tillegg må de mestre vitenskapen og kunsten å jobbe sammen med en rekke krefter, inkludert de med negative holdninger til det kommunistiske prosjektet.

Det er riktignok ikke helt nytt. Kommunistiske partier har lenge vært involvert i slike praksiser. Det nye er å utføre denne oppgaven i den endrede situasjonen med dens gunstige og ugunstige faktorer. Det gunstige aspektet er massenes økte bevissthet og vilje til å gå i kamp. Det ugunstige [aspektet] er styrkingen av reformismen, som holder [massene] innenfor de smale rammene av spesifikke delkrav. Dette bidrar i sin tur til å fremme sekterisme. På den andre siden, så lenge massene er i kamp, bidrar [kampens] dynamikk til å skape grunnlag for å overvinne sekteriske holdninger og føre sammen alle krefter som virkelig er for folkets interesser. ((I originalteksten: «The favourable aspect is the heightened awareness and willingness to enter into struggle seen among the masses. The unfavourable one is the strengthening of reformism that keeps them within the narrow frames of specific sectional demands. Consequently, it goes to promote sectarianism. However, so long as the masses are in struggle, its very dynamics go to create grounds for overcoming sectarian attitudes and bringing all genuine pro-people forces together.» Side 103.)) En fortropp bør ha dette potensialet i bakhodet og føre en politikk som gjør det mulig å virkeliggjøre det.

Den økte bevisstheten blant massene «deler seg også i to.» Ta for eksempel identitetsbevisstheten til en undertrykt sosial gruppe. Det er dette som bringer den til kamp, ved å bli klar over den spesifikke diskrimineringen og undertrykkelsen den lider av. Men det er også en annen side av saken. Selve identiteten har blitt dannet, strukturert og opprettholdt av de forholdene [gruppen] står ovenfor. Derfor, i den grad kampen forblir innenfor rammen av identitetsbevissthet, holder den seg i bunn og grunn innenfor grensene til det undertrykkende sosiale systemet. Dette er den reformistiske kjernen som er uunngåelig for enhver identitetspolitikk. Mens den engasjerer seg i ideologisk kamp med identitetspolitikken som finnes blant undertrykte deler av samfunnet, bør en proletarisk fortropp forene seg med [undertrykte grupper] motstand mot det eksisterende systemet (uttrykt gjennom

identitetspolitikk) og kampene som de frembringer.

Forente aktiviteter og enhetsfront har alltid vært viktige deler av kommunistisk aktivitet. De får ekstra betydning under dagens forhold. Selv om enhetsfronten alltid har blitt akseptert som en sentral del av den strategiske visjonen i undertrykte land, har enhetsfronten nå også fått strategisk betydning i imperialistiske land. Videre, i begge typer land, vil dens viktige rolle strekke seg inn i det postrevolusjonære samfunnet, helt til siste slutt.

For å lykkes med enhetsfrontaktiviteter, bør en fortropp beholde sin uavhengighet og sitt initiativ. Den bør også vokte seg for sekterisme. En fortropp bør være flink til å oppsøke samlingspunkter med forskjellige kamper og krefter og formulere politikk og krav som tar tak i dem. Den nåværende situasjonen krever ytterligere finjustering av kampen mot sekterisme. Organisasjoner som er forankret i den ene eller den andre sosiale gruppen, men likevel er fiendtlige mot det kommunistiske prosjektet, er slett ikke uvanlige i dag. Et kommunistisk parti som forstår betydningen av økende selvbevissthet og kamp for de undertrykte, må skille mellom den objektive rollen som slike krefter spiller og synspunktene de gir uttrykk for. I den grad de virkelig står med mennesker i kamp, er de objektivt sett en del av den brede strømmen av krefter som bidrar til radikale endringer. Med dette i bakhodet, bør en fortropp håndtere kritikk fra slike krefter, selv hard kritikk, på en ikke-antagonistisk måte, og svare med forsiktig resonnement; rettferdig og behersket. Det er en fortropps plikt å forene massene for å samle alle motstandsstrømmer til én mektig foss.

Enhetsfrontaktiviteter må ledes på en slik måte at det forbedrer bevisstheten til dem som den består av, inkludert kommunistpartiet og massene som ledes direkte av det. Derfor bør målet være å vinne over det maksimale antall krefter til det høyeste nivået av enhet som er mulig på et bestemt tidspunkt. Dette krever kontinuerlig innsats for å få kunnskap

om de spesifikke forholdene og problemene som ulike sosiale grupper står overfor og de tankestrømmingene som finnes blant dem til enhver tid. Det krever en vedvarende anvendelse av masselinjen, «fra massene, til massene», og en solid forståelse av prinsippet «massene er de virkelige skaperne av historien.»

Sekterisme i en enhetsfrontaktivitet kommer fra forskjellige tendenser. En av dem er forankret i feil forståelse av lederskap. Det sekteriske perspektivet ser på dette som et spørsmål om å få krav, standpunkt og slagord fremmet av partiet godtatt på en eller annen måte. Dette gjenspeiler en manglende evne til å anvende masselinjen i ledelsen. Det findrer felles aktiviteter og svekker til slutt fortroppens ledelse. Et annet uttrykk for sekterisme ses i den instrumentalistiske tilnærmingen som foreslår: "dann enhetsfronter der partiet er svakt, fortsett på egen hånd der det er sterkt." Kjernen i enhetsfrontaktiviteten, dens organiske kobling til masselinjen, mangler i denne oppfatningen. Denne feilen kommer fra en elitistisk ovenfra-og-ned-tilnærming når det gjelder å forstå og håndtere forholdet mellom en fortropp og de brede massene. Det styrker denne holdningen ytterligere og forårsaker store skader. I sammenheng med større selvbevissthet blant massene vil de negative konsekvensene av sekteriske tendenser fra et kommunistisk parti forsterkes dobbelt.

For å styrke sin vaktsonhet mot slike feil må kommunistene kvitte seg grundig med enhver idealistisk forståelse av det kommunistiske partiet og dets fortroppsrolle. Et kommunistisk parti blir ikke en fortropp bare ved partistiftelsen. Å bli fortropp er en kontinuerlig prosess; partiets fortroppsrolle er noe å streve mot. Det er en kvalitet og aksept den må tilegne seg og beholde gjennom sitt politiske lederskap, teoretiske arbeid og radikale praksis. Selv når et kommunistisk parti utfører sin fortroppsrolle med suksess, gjør det dessuten ikke det til den eneste eller siste

kunnskapsdommeren. Kunnskap genereres kontinuerlig, på forskjellige nivåer, over hele verden. Derfor bør et kommunistisk parti alltid være oppmerksom på muligheten for at dets forståelse av noen spørsmål kan være feil eller utdatert. Hvis dette ikke blir en del av partiets bevissthet, vil en holdning som anser partiet eller ledelsen som ufeilbarlig bli forankret. Bevisst, kritisk forståelse vil i økende grad bli erstattet av blind tro og den dogmatiske påstanden om «mitt parti, rett eller galt.»

Alt dette vil ha økt betydning i et nyfødt sosialistisk samfunn. Staten under sosialismen er av en bestemt type. Den må fremme vilkårene for at den til slutt visner bort, samtidig som den utfører alle styringsfunksjoner. I denne situasjonen må det kommunistiske partiet ha en institusjonalisert rolle i staten. Dette er nødvendig for å beholde hegemoniet og kontinuiteten til proletariske klasseinteresser. Det er alltid en fare for at denne spesielle, ubestridelige stillingen til partiet blir atrofiert, ((I biologien betyr «atrofi» svinn av vev, for eksempel gjennom tap av celler. I denne sammenhengen bruket begrepet om en situasjon hvor det politiske lederskapet til kommunistpartiet svekkes. –Redaktør.)) eller at partiet blir fremmedgjort fra massene og hersker over dem. ((I originalteksten: «This special, unchallengeable position of the party always carries the danger of its getting atrophied, of getting alienated from the masses and lording over them.» Side 105.)) Avvikene som er nevnt tidligere kan lett bli omfattende hvis de ikke blir bekjempet konsekvent. De kommunistiske partiene må bygge videre på fremskrittene vi har lært fra Kulturrevolusjonen, og må videreutvikle strukturer og metoder, slik at massene kan føre tilsyn med partiet. Deres veiledning må være observasjonen fra Mao Zedong om at det ikke er noe galt i at «massene gir en lærepenge til det kommunistiske partiet.»

Rollen til mangfoldige organisasjoner som er uavhengig av kommunistpartiet, av enhetsfronten ledet av det, i et

fremtidig sosialistisk samfunn må forstås i denne sammenhengen. De kan og bør spille en aktiv rolle i det politiske, sosiale livet i samfunnet, som en del av massetilsynet over det kommunistiske partiet. Selv om de tilhører en del av den brede kategorien «massene», kunne noen av klassene og lagene gå over til imperialismens og reaksjonens leir, spesielt i tider med økonomisk stress og politisk fluks («Fluks» er et begrep fra fysikken, som viser til størrelsen på en strøm av lys, væske, partikler, energi og annet gjennom en tenkt eller virkelig flate. I denne sammenhengen viser begrepet til en ustabil politisk situasjon, hvor klasser, sjikt og sosiale grupper hyppig skifter fra ett politisk standpunkt til et annet. –Redaktør.)). Trusselen om at organisasjoner som bygger på [massene] blir sentre for kontrarevolusjon, vil alltid være til stede. Dette vil til tider kreve nærmere tilsyn med [disse organisasjonene] eller til og med at man innskrenker enkelte friheter. Men, som Mao fortalte, bør den overordnede politikken være å «åpne opp». På sikt vil den positive gevinsten ved konsekvent enhetsfrontpolitikk og en levende politisk kultur langt oppveie farene dette til tider kan medføre.

Sammen med avskaffing av klassene vil fremveksten av en kvalitativt ny sosial bevissthet være en vesentlig bestanddel av overgangen til kommunisme. Likevel ville det fortsatt ikke være slik at hvert enkelt individ vil ha blitt kommunist. Mest sannsynligvis vil forskjellige sosiale organisasjoner forbli eller dukke opp igjen, fortsatt gjenspeile forskjeller i interesser og tilbøyeligheter, som deltar i ikke-antagonistisk strid. I mellomtiden vil selve kommunistpartiet ha oppfylt sin fortroppsrolle ved å skape de forholdene som gjør det overflødig, slik at “regnbuen” virkelig kan skinne.